3.7.9. Desuden bør man støtte fællesinitiativer, som udgår fra det økonomiske og sociale liv i Fællesskabet og middelhavstredjelandene, og som tager sigte på at udforske særlige spørgsmål med tilknytning til middelhavspolitikken, i hvilke det økonomiske og sociale liv måtte have en vigtig rolle at spille.

3.7.10. Ydermere kunne Kommissionen eksperimentere med fremme af en social dialog mellem Europa og middelhavsområdet med forbillede i den dialogmodel, man har i EF.

3.7.11. ØSU har en grundlæggende rolle at spille i den økonomiske og sociale dialog og i bestræbelserne på at medinddrage de økonomiske og sociale kræfter i middelhavstredjelandene. Den rolle, man forestiller sig, ØSU skal spille, skal række ud over den rent rådgivende funktion, som ganske vist er vigtig, og som man ikke genfinder lige så udviklet i middelhavstredjelandene, men således, at ØSU bliver et aktivt værktøj for Råd og Kommission i den økonomiske og sociale dialog mellem Europa og middelhavsområdet.

3.7.12. I denne forbindelse skal det atter engang påpeges, at det må høre til ØSU's opgaver, med støtte fra Rådet, at etablere en permanent kontaktgruppe, som skal være bindeled mellem ØSU og de økonomiske og sociale råd i middelhavslandene (der hvor sådanne findes og ellers med erhvervs- og fagorganisationerne). I forlængelse heraf kunne ØSU en gang om året arrangere et møde mellem de økonomiske og sociale kræfter i Europa og i middelhavsområdet. Initiativerne skal sigte mod en gennemgang af middelhavspolitikken i alle dennes aspekter, med hovedvægten på dem, der har direkte relation til initiativer, der udgår fra de økonomiske og sociale kræfter.

4. Konklusion

4.1. ØSU glæder sig over, at Kommissionen fremlægger forslag til en ny middelhavspolitik og kan tilslutte sig de specifikke forslag til interventioner (seks punkter). Det finder imidlertid, at Kommissionen bør gå videre end som så og lægge en mere konsekvent linje ved at indbygge disse interventioner i en overordnet udviklingssamarbejdspolitik, som det stadig står tilbage at formulere.

4.2. På den anden side er det med stor beklagelse, at ØSU konstaterer, at drøftelserne mellem regeringerne i EF — således som de kom til udtryk på Rådets møde den 5. februar 1990 — fortsat ikke er nået særligt langt, eftersom de er kendetegnet ved, at nogle delegationer reducerer problemet til et spørgsmål om blot at give eksporten fra middelhavslandene friere adgang til EF, medens andre delegationer reducerer det til et spørgsmål om blot at sætte den finansielle støtte i vejret. Rådet har ikke forstået den strategiske rækkevidde af middelhavsspørgsmålet og det faktum, at der i dag er et tvingende behov for en helhedssynsvinkel i Fællesskabets politik, dersom denne virkeligt skal tackle problemerne.

Bruxelles, den 26. april 1990.

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om import af visse skind [1]

(90/C 168/15)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 18. maj 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, som udpegede Shreela Flather til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 3. april 1990.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 276. plenarforsamling den 26. april 1990 med 70 stemmer for, 14 imod og 35 hverken for eller imod, følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. Under forbehold af nedenstående bemærkninger godkender ØSU Kommissionens forslag, som efter dets mening skulle have været fremsat for længe siden. Det udtrykker tilfredshed med, at EF indtager en sådan holdning for at sikre en mere human behandling af dyr.

Rævesakse blev delvis forbudt i Grønland allerede i 1938 og totalt forbudt i 1989. I et stigende antal lande bliver det mindre og mindre acceptabelt at anvende dem.. Vi lever i en verden, hvor holdningen til dyr hurtigt ændrer sig, og hvad der var acceptabelt for nogle år siden, kan ikke længere accepteres.

Som nævnt i begrundelsen til dok. KOM(89) 198 endelig udg. er rævesakse forbudt i over 60 lande, og andre lande har strenge betingelser for anvendelsen deraf.

[1] EFT nr. C 134 af 31. 5. 1990, s. 5.

1.2. Der udtrykkes bekymring over retsgrundlaget for Kommissionens forordningsforslag, som er fremsat i henhold til artikel 113 i Traktaten, selv om det tilstræbte resultat ikke er at harmonisere EF's politik for handel med skind, men at sikre dyrs velfærd. Det er imidlertid ikke første gang, at man har anvendt denne fremgangsmåde for at nå et prisværdigt mål.

1.3. Der er blevet slået til lyd for et forbud mod enhver brug af rævesakse, og også Europa-Parlamentet går i en udtalelse ind herfor (1).

1.4. Det ville naturligvis være ulogisk at forbyde anvendelse af rævesakse i medlemsstaterne og samtidig fortsat acceptere import af skind fra dyr, der er fanget på denne måde. Uoverensstemmelser på andre områder, som vedrører medlemsstaterne, kan accepteres, men i spørgsmål, som vedrører enhver form for velfærd, bør målet være at sikre så stor overensstemmelse som muligt. Det foreslås derfor at ændre forslaget til forordning og indføre et forbud i en ny artikel (jf. særlige bemærkninger pkt. 2.4).

1.5. Al aflivning af dyr, det være sig vilde som tamme, bør ske på en så human måde som muligt. Rævesakse opfylder ikke og kan ikke opfylde dette kriterium, og bør forbydes ved international aftale.

1.6. Indvendingerne mod anvendelse af rævesakse kan kort gengives således:

1.6.1. I bedste tilfælde kan dyr, som fanges i rævesakse, lide i et langt tidsrum. Fælderne inspiceres med et interval på mange timer. For øjeblikket betragtes 24 timer mellem hver inspektion som »god« praksis. Et interval på 72 timer er imidlertid tilladt på Crown Land i British Columbia, som udgør 90 % af provinsen. I Alberta skal fælderne nu inspiceres hver 48. time (mod tidligere hver 72. time). Manitoba opererer stadig med 72 timer. Den tid, der går, fra dyret fanges — hvor det kan risikere at brække et ben — til det dør, måles således snarere i timer end i minutter eller sekunder.

1.6.2. Endnu værre er de tilfælde, hvor der kan gå flere dage, før det indfangne dyr dør af kulde, sult eller efter at være blevet angrebet af et andet rovdyr, dette er uacceptabelt.

1.6.3. Andre dyrearter end de efterstræbte kan blive fanget i rævesaksene og komme til skade eller blive dræbt. Antallet og arten af sådanne dyr varierer betydeligt. En undersøgelse foretaget af British Columbias miljøministerium viser, at 9,3 % af alle indfange dyr ikke engang er pelsdyr. I en anden undersøgelse nævnes det, at 11,5 % er ikke efterstræbte arter. I USA fanges der i alt 16 mio. pelsdyr årligt, og i Canada ser tallet ud til at ligge på mellem 3 og 6 mio. Tallet for Sovjetunionen anslås at ligge på 16-17 mio. Hvis 5 % er andre arter end de efterstræbte, betyder dette, at man af »vanvare« kommer til at slå mindst 1 mio. dyr og fugle ihjel, og at der blandt disse utilsigtede ofre meget vel kan være nogle udryddelsestruede arter. Rævesakse eller dræbende fælder er på grund af deres ikkeselektive karakter uegnede til at kontrollere vildtbestanden, når der lige bortses fra, at vilkårlig aflivning af dyr mindsker den samlede dyrebestand og dermed konkurrencen om føde og territorium. Uden menneskets indgriben opretholder naturen imidlertid sin egen økologiske balance.

1.6.4. Forslag om fortsat at tillade rævesakse, forudsat at der indføres en »adfærdskodeks« eller en kontrol med, hvor og hvornår de anvendes, er ikke acceptable. Fældefangst er en »privat« aktivitet, som pelsjægeren sædvanligvis udøver alene og på isolerede steder. Selv om der kan opnås enighed om acceptable anvendelsesvilkår, er mulighederne for at håndhæve en ordning meget begrænsede.

1.7. Det er blevet udtrykt bekymring over det indkomsttab, pelsjægere vil få, hvis rævesakse og andre inhumane fangstmetoder forbydes, samt over det foreliggende forslags indvirkning på indfødte befolkningers traditionelle levevis. Rævesakse, især dem med stålkæber, kan næppe beskrives som værende en »traditionel« drabsmetode, omend de har været anvendt i de sidste 100 år.

1.7.1. Oplysninger om antallet af pelsjægere, deres etniske herkomst og den del af deres årlige indkomst, der hidrører fra pelsjagt, varierer i stort omfang, alt efter informationskilden og måske alt efter det synspunkt, som ønskes fremmet. Imidlertid forekommer 10 eller 20 % af den samlede årlige indkomst og mindre end 1000 $ at være et højt skøn over den gennemsnitlige indtægt fra pelsjagt. I begyndelsen af 1980'erne skulle 105 000 pelsjægere have delt mellem 45 og 85 mio. $ pr. år i Canada (solgte rå pelsskind), dvs. 428-809 $ brutto pr. pelsjæger. Indkomsten pr. pelsjæger i USA kan ligge betydeligt højere end dette.

1.7.2. Der er meget, der taler for at yde hjælp til pelsjægere uanset oprindelse, men især til de indfødte befolkninger, så de kan købe humane fælder og blive uddannet i at anvende dem. Man vil ikke tjene de indfødte befolkningers fremtidige udviklingsbehov bedst ved at

(1) Fremsat som skriftlig erklæring i 1988 af Barbara Castle og Madron Richard Seligman og vedtaget som udtalelse i henhold til artikel 65 i Parlamentets forretningsorden [jf. EFT nr. C 69 af 20. 3. 1989, s. 198 og dok. KOM(89) endelig udg.].

udelukke dem fra ansvaret for at overholde de internationale normer for dyrevelfærd.

1.7.3. Man må sikre sig, at de indfødte befolkninger, hvis livsstil berøres af dette forslag, kan vedblive med at føre en tilværelse, som passer dem. Men en fortsat accept af inhumane fangst- og drabsmetoder kan naturligvis ikke være løsningen og vil ikke kunne vende den sociale og miljømæssige udvikling, der har fundet sted igennem mange generationer, og som stadig er i gang.

1.7.4. Under alle omstændigheder vil man ikke med dette forslag forhindre pelsjagt og fældefangst, så længe der anvendes humane metoder. Hvis offentligheden overbevises om, at pelsskindvarer produceres på en human måde, kan disse varer blive mere populære, hvilket kun kan være til fordel for pelshandelen.

1.8. Der findes for øjeblikket ingen internationalt vedtagne humane fangstnormer. Spørgsmålet er under drøftelse, men EF har ingen direkte indflydelse her. Hvis der skal vedtages en forordning, som kræver en attest på, at der er anvendt humane fældefangstmetoder (eller bedre udtrykt indfangnings-eller aflivningsmetoder), er det vigtigt, at EF deltager i udarbejdelsen af humane normer. I dette øjemed bør EF søge at blive repræsenteret, enten selv eller gennem medlemsstater, i det ISO-udvalg [1], som beskæftiger sig med humane fangstnormer.

1.8.1. Ved udgangen af 1987 deltog Tyskland i det tekniske ISO-udvalg TC 191 om humane dyrefælder, hvor Italien, Belgien og Spanien havde observatørstatus. (De andre medlemmer var Canada, USA, Sverige, Finland, Australien og Argentina. Andre lande med observatørstatus var Ungarn, Indien, Kenya, Schweiz, Tyrkiet og USSR).

1.8.2. Anvendelse af rævesakse er forbudt i fem medlemsstater og er underkastet begrænsninger i andre. Det ville forekomme hensigtsmæssigt, om forslaget til en harmonisering af lovgivningen i EF om fremstilling, salg og anvendelse af rævesakse medtages i den foreslåede forordning for at imødegå enhver beskyldning om dobbeltmoral.

2. Særlige bemærkninger

2.1. *Første betragtning*

Denne betragtning bygger på den antagelse, at det foreslåede direktiv om naturlige levesteder vil forbyde fremstilling, salg og anvendelse af rævesakse. Et sådant forbud bør være indeholdt i det foreliggende forslag, uanset om det i sidste instans optræder i direktivet om levesteder (hvis og når det vedtages) eller ej.

2.2. *Artikel 1*

Denne artikel bør også omtale pelsskind og derfor affattes således:

»Denne forordning finder anvendelse på import af skind eller pelsskind af de arter, der er opført i bilag 1, samt af varer, som indeholder skind eller pelsskind af disse arter«.

Skind fra pelsdyr omtales som »skind« inden for pelsbranchen og som »furskins« (o.a. GATT's nomenklatur foreligger ikke på dansk) i GATT's nomenklatur. Med denne ændring vil enhver tvetydighed kunne undgås.

2.3. *Artikel 2 — første afsnit*

Udtrykket »eller pelsskind« indføjes efter »skind«, således at teksten får følgende ordlyd:

»specificerede varer: alle varer, der er opført i bilag 2, og som indeholder skind eller pelsskind fra et hvilket som helst af de dyr, der er opført i bilag 1«.

Denne ændring begrundes på samme måde som ændringen i artikel 1.

2.4. Mellem artikel 2 og 3 indsættes en ny artikel med følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne forbyder fremstilling, salg og anvendelse af rævesakse«.

Denne bestemmelse falder i tråd med ovennævnte bemærkning vedrørende den første betragtning.

2.5. *Artikel 3, stk. 1, første afsnit*

ØSU konstaterer, at forskningen i humane fangstmetoder har stået på i næsten 50 år. Ved at lade forbuddet træde i kraft på et tidligere tidspunkt vil man snarere kunne fremskynde end forsinke udviklingen af humane metoder. Det kan være af interesse at nævne, at The Royal Society for Prevention of Cruelty to Animals i Storbritannien (det britiske dyreværn) allerede i 1948 udlovede en pris på 1 000 £ til den, der fandt en alternativ løsning. I 1985 anbefaledes det i en rapport til forsvar for pelshandelen, at man indstillede anvendelsen af rævesakse med stålkæber, og der blev tilføjet, at Canada muligvis kunne vinde mere tid i dette spørgsmål. Der er nu gået 4 år, og der er ingen grund til at vente yderligere.

[1] Den internationale Standardiseringsorganisation (ISO), Genève.

2.6. *Bilag I*

Den foreslåede liste, der omfatter otte arter (ud af op til 22, der indfanges i naturen), er ufuldstændig, da den ikke medtager mange arter, som i stort tal fanges i rævesakse. F.eks. fanges der alene i Canada omkring 1,6 mio. moskusrotter, i USA og Canada ca. 1 mio. mink og i Canada 80 000 ræve og 250 000 egern.

Det er meget vel muligt at skelne mellem skindpelse fra opdrættede dyr og fra indfangede dyr ved hjælp af en officielt godkendt metode.

Listen over dyr i bilag I forekommer ufuldstændig og bør mindst indeholde følgende dyr:

— bæverrotte: *myocastor coypus*
— moskusrotte: *ondatra zibethicus*
— pungrotte: *didelphis virginiana*
— fiskemår: *martes pennanti*
— mår: *martes americana*
— rødræv: *vulpes vulpes*
— gråræv: *vrocynon littoralis*
— mink: *mustela vison*
— egern: *scrivridae-familien.*

Listen skal eventuelt suppleres af og til, men Rådet burde måske overveje de juridiske virkninger af denne liste for så vidt angår dens praktiske gennemførelse.

Den foreslåede ændring vil betyde, at alle vilde dyrearter, uanset om de er pelsdyr eller ej, vil blive beskyttet på en sådan måde, at de ikke vil blive fanget med inhumane metoder.

Fåreskind, kalveskind og lignende biprodukter fra fødevareindustrien er naturligvis ikke medtaget, og man undgår problemer med at identificere særlige pelsarter. Dette vil gøre det lettere at håndhæve forordningen.

2.7. *Bilag II*

Følgende tilføjes: »Varer, der er fremstillet før dette forbuds ikrafttræden, er ikke omfattet af restriktioner«. Bevisbyrden påhviler importøren; der er således ingen grund til at gribe ind i handelen med brugt tøj eller andre varer, hvortil der er brugt pels eller skind fra vilde dyr. Som forordningen er formuleret, forekommer det at være forbudt for private at importere pelsbeklædningsgenstande, der kan have tilhørt dem i mange år.

Bruxelles, den 26. april 1990.

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG I

Følgende ændringsforslag, som blev støttet af mere end en fjerdedel af de afgivne stemmer, blev forkastet under debatten:

Punkt 2.2 (artikel 1)

Dette punkt udgår, og Kommissionens tekst fastholdes.

Afstemningsresultat

48 stemmer for.

56 stemmer imod.

19 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.7 (Bilag I) (i denne tekst pkt. 2.6)

Der anmodes om, at bilag I i Kommissionens forordningsforslag (liste over dyrearter) bibeholdes uændret.

Afstemningsresultat

53 stemmer for.

57 stemmer imod.

9 stemmer hverken for eller imod.

BILAG II

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte for udtalelsen:

ARENA, ARETS, BAGLIANO, BAZIANAS, BEALE, BELTRAMI, BERGER, BERNS, BLESER, BOISSEREE, BREDIMA SAVOPOULOU, BREYIANNIS, BRIGANTI, BROICHER, CEYRAC, COYLE, van DAM, DE TAVERNIER, DONCK, DOS SANTOS, EULEN, FORGAS, GARCIA MORALES, GERMOZZI, GEUENICH, GIACOMELLI, GOMEZ MARTINEZ, GREEN, HAGEN, HANCOCK, JESÚS SEQUEIRA, KAARIS, KAZAZIS, KELLY, KENNA, KIRCHFELD, KITSIOS, KRÖGER, LAPPAS, LAUR, LÖW, LUSTENHOUWER, MAINETTI, MARVIER, MORALES, MUHR, MULLER, NIELSEN Bent., NIERHAUS, NOORDWAL, PARDON, PEARSON, PELLETIER Charles, PETERSEN, PROUMENS, ROBINSON, ROLÃO GONÇALVES, ROMOLI, ROSEINGRAVE, SHADE-POULSEN, SCHMITZ, SILVA, SOLARI, TUKKER, VALLEJO CALDERON, VASSILARAS, VELASCO MANCEBO, VIDAL, WICK, WITHWORTH

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte imod udtalelsen:

BERNASCONI, CAVAZZUTI, ALVES CONDE, CORELL AYORA, FREEMAN, LIVERANI, MACHADO VON TSCHUSI, MERCIER, MURPHY, ORSI, STAEDELIN, STRAUSS, VERCELLINO, WILLIAMS

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte hverken for eller imod udtalelsen:

AMATO, ASPINALL, ATAÍDE FERREIRA, BORDES-PAGES, BOS, Vasco CAL, CALVET CHAMBON, CHRISTIE, DELLA CROCE, DRAGO, DRILLEAUD, van EEKERT, ELSTNER, ETTY, FLATHER, GREDAL, HILKENS, HOUTHUYS, HÖRSKEN, JENKINS, de KNEGT, LAKA MARTIN, MADDOCKS, MARGOT, MORELAND, MOURGUES, NIEUWENHUIZE, de NORMANN, RAMAEKERS, ROUZIER, SALMON, SCHOEPGES, SMITH L.J., STORIE-PUGH, TAMLIN.

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om rensning af kommunalt spildevand [1]

(90/C 168/16)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 23. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 130 S at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, som udpegede Klaus Boisseree til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 3. april 1990.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 276. plenarforsamling, den 25. april 1990, enstemmigt følgende udtalelse:

I. Resumé af Kommissionens forslag

I tilknytning til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Hannover opfordrede Rådet (miljøministrene) den 28. juni 1988 Kommissionen til at foreslå foranstaltninger til behandling af spildevand, der opfanges i de kommunale spildevandssystemer og derefter udledes (kommunalt spildevand). Formålet med denne foranstaltning er at sikre, at kvaliteten af grundvandet og overfladevandet, som udgør grundlaget for drikkevandsforsyningen og forudsætningen for bevarelse af den økologiske ligevægt, er af en sådan standard, at den svarer til de europæiske normer.

Det forslag til direktiv, som Kommissionen har forelagt, er i overensstemmelse med dette formål, og der foreslås følgende foranstaltninger på EF-plan:

- fastlæggelse af krav om opsamling og rensning af kommunalt spildevand
- kontrol med deponering af slam
- kontrol med sammenligneligt industrispildevand
- afvikling af deponering af slam i havet
- administrative bestemmelser: nedsættelse af en forskriftskomité, gennemførelse af fælles nationale programmer, offentlighedens adgang til information, uddannelse af fagligt personale.

II. Generelle bemærkninger til Kommissionens forslag

1. Kommissionens forslag om at underkaste spildevand fra kommunale kloaknet en spildevandsteknisk rensning vurderes positivt set ud fra et miljøbeskyttelsesmæssigt synspunkt.

[1] EFT nr. C 1 af 4. 1. 1990, s. 20.